

Fiyatı: 5 Kuruş

SİYASİ SABAH GAZETESİ

Yıl: 1—Sayı: 57

Milyonlarca İnsanın Canlanmış İdeali

Asyada, Afrikada Yüzlerce Milyon İnsan Türkiyeye
Yeni Bir Hayatın Müjdecisi Gözüyle Bakmaya Alış-
mışlardır.

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Hind müslümanları ikinci
tesrin günü için bazı teza-
hürler hazırlıyorlar. Maksatları
şudur: Müslüman memleketleri-
nin varlığı ve istiklali hakkında
duydukları tesanüd ifade etmek
ve bu memleketlerden bir teca-
vüze uğrayacak olursa onun ya-
nıbaşında yer alacaklarını ve
mümkün olan bütün yardımı gös-
terceklerini şüphe kabul etmez
bir surette ortaya koymak...

Bu tezahür, gönülden kopan
bir dostluğun ve yakınlığın ifade-
sidir. Buna elbette layık olduğu
kıymet ve ehemmiyeti veriyoruz.
Bir yurdun insanlarını bir tek yü-
cüt haline koyan milliyet bağını
istisna edersek, dünyada başka
başka insanlar arasında kurulan
bağların en kuvvetlisi hiç şüphe
yok ki müslümanlık bağıdır. Hi-
ristiyanlık bütün gayret ve fedakarlıklarına rağmen böyle bir te-
sanüd kuramamıştır. Bir hristi-
yanlık kardeşliği yoktur. Fakat
hiç kimsenin bunu temin için par-
mağını oynatmamasına rağmen
kuvvetli ve samimi bir müslüman
kardeşliği vardır. Uzak yerlerde
seyahat edenler bunu pek iyi bi-
lirler. Bir Hindli, Cenubi Afrika-
lı bir müslüman, bir Cavali; kar-
şınıza kırk yıllık kardeş gibi çı-
kar. Bu kardeşlik hissine hiçbir
sınıf ve meslek farkı engel olmaz.

Mesela Cavali bir müslüman ge-
mi tayfası, gurbette başka bir
müslüman memleketinin mevki
sahibi, münevver bir adam ile ta-
mamile müsavir insan sıfatı ile kar-
şılaşır.

Dün böyle samimi bir müslü-
man kardeşliği var mıydı? Var-
sa neden Umumi Harpteki islâm
birliği hareketi neticesiz kaldı?

Hayır, dün her tarafta hüküm
süren dinî taassub, hiçbir samimi
duyguya yer bırakmıyordu. Din
bakımından aynı yolun yolcusu
olmak, belki de riyalı sözler söy-
lenmesine vesile oluyordu. Fakat
fedakarlığa dayanır, canlı, hare-
ketli bir tesanüd yaratamıyordu.

Bizde lâiklik hareketi saye-
sinde dinî taassubun siyasi bir
rol oynaması ağır bir suç şeklini
alınca ve din kendi tabii sahası
olan ruhi sahaya geçince, pek
çokları şu yanlış düşünceye sap-
landılar: Artık bütün dünyanın
müslümanları Türkiyenin aleyhi-
ne dönecek, müslüman tesanü-
dünden eser kalmıyacak...

Bunun tamamile aksi çıktı. Bū-
yük bir cesaret ve isabetle Tür-
kiyede lâikliği kuran Atatürk;
bütün dünya müslümanlarının eşi
hiç görülmemiş derecede derin
bir saygı ile sevdikleri insan mev-
kiğine yükselmiştir. İş bu kadarla
da kalmamıştır. Şu veya bu ge-
kilde kölelik hayatı geçiren büt-
tün Asyalılar, bütün Afrikalılar,
bütün Okyanusyalılar Atatürk'ü
yeni bir hayatın müjdecisi diye
karşılamıştır.

Bugüne kadar inhisar altında
tutulan bir Garp medeniyeti var-
dı. Bu zümre haricinde sayılan

memleketlerin istiklâl sahibi ol-
mak, mukadderatına hâkim bu-
lunmak, medeniyetin hakiki ni-
metlerinden istifade etmek gibi
hakları yoktur. Yalnız Garbin attı-
ğı ne kadar fena şey varsa mede-
niyet namına bunları toplamaları,
güçide kendi benliklerini kaybet-
meleri, kendi mazilerine yabancı
kesilmeleri caizdi.

Türkiye bütün bu yarı köle ve
köle âlemin gözü önünde inanıl-
maz bir mucize yarattı: Asırlar-
danberi kurulan setleri ve engel-
leri bir hamlede yıktı. Tam istik-
lâle kavuştu. Bu sayede neler
yapmak mümkün olduğunu da
her sahada filî neticelerle isbat
etti.

Bunu yapan Türkiye yüzlerce
milyon insan için bir örnek, bir
gaye, bir canlı ideal, bir ümid
ufku mevkiine çıktı. Türkiyenin
açtığı çığırdan yürüyebilenler yü-
rüdüler, yürüyemiyenler de Tür-
kiyeye görülmemiş sevgi ve hay-
ranlıklarla bağlandılar.

Bugün: «Çinin Sakaryasını ya-
ratacağız» diye cesaretle ve iman-
la çarpışan dört yüz seksen mil-
yon Çinli, bizim misalimizden
örnek almasalardı daha iki sene
evvel Japon emperyalizminin kö-
leleri haline ineceklerdi.

Bize karşı yüzlerce milyon in-
sanın duyduğu bu sevgi ve bağ-
lılığın hikmeti şuradadır: Bunların
hepsi iyice kavramışlardır ki bi-
zim bu yolda tesanüd hislerinden
istifade yolunda hiçbir hususî e-
melimiz yoktur. Biz, o berbat em-
peryalizmin bedelini acı bir suret-
te ödedikten sonra bunun her
şeklini samimi surette tasfiyeye
uğratan ilk milletiz, sözüne yüz-
de yüz inanılabilen ilk memleke-
tiz. Bizim, ıstırap çeken bütün
insanlık namına bayrağını ve me-
şalesini taşıdığımız yeni nizamı,
tam barışa, emniyete, hakka,
söz tutmaya dayanan ve bütün
insanlar için muvazeneli bir te-
rakki gidişi arıyan bir nizamdır.

Bize yan bakan herhangi bir
yabancı memleket, yüzlerce mil-
yon insanın sevdiği, yüksek tut-
tuğu canlı ideali tehdit etmiş
olur. Biz varlığımızı ve istiklâli-
mizi icabında herhangi bir teca-
vüze karşı müdafaa mecburiyetin-
de bırakırsak, bu tesanüd ve
sevgiyi hiçbir zaman bir kuvvet
membai diye hesaba katmayız,
Yalnız kendimize güvenerek dö-
vüşürüz.

Fakat canlı idealleri ve şampi-
yonları taarruza uğrayınca, yüz-
lerce milyon insanın duyacağı
gazap ve isyan, böyle bir tecavü-
ze cüret edenlerin ayağına mu-
laka dolanacak, Avrupa haricinde
de rahatça nefes almalarını ebe-
diyen imkân haricine çıkaracak
bir kuvvet tesirini gösterecektir.

Eğer dünya harbinin Afrikada
bitceği kabul edilirse bize yapı-
lan tecavüzdün doğacak isyan
duyguları, terazinin bize yakın
kefesinde çok ağır basacaktır.

Kendi memleketlerinde misafir: Rumen Kralı Birinci Mişel, annesi Kraliçe Helen ve Başvekil General Antonesko, Bükreş sokaklarında halk arasında dolaşıyorlar.

Raman Dağında Petrol Arama Faaliyeti Artıyor

Sahada Çalışan Sondaj Takımları İkiyi Buldu. Tulumba Tertibatı Gelmek Üzere

Dün memleketin en ıssız bir
noktası olan Raman Dağı günden
güne kesif bir faaliyete sahne olu-
yor. Birkaç sene evvel Petrol
Arama İdaresi, burada bir tek ku-
lûbeden ibaret bir kamp kurmuş-
tu. Yarıncı Raman sınıl merke-
zimizim ev sayısı şimdiden yirmi
altıya çıkmıştır. Resmimizde gör-
düğünüz yerlerde yarın petrol
bacaları, fabrikalar, caddeler,
çeşitli binalar meydana gelecek.
Memleketimizde ilk defa olarak
ticarî bakımdan işletilmeye elve-
rişli miktar ve şekilde petrol keş-
fedilince sondaj aletlerini çoğalt-
mak, derhal birkaç kuyu daha
açmak ihtiyacı hasıl olmuştur.

Mevcut malzeme ve nakliye
buhranına rağmen Maden Arama
İdaresi bu işe dört elle sarılmış-
(Devamı: Sa. 4, Sü. 5 te)

Yarın memleketin büyük bir sınai merkezi haline gelecek bir saha: Raman Dağı bugünkü hali (X işaretli yerler petrol kuyularıdır)

JAPONYADA Üçler Paktnın Akdi Kutlandı

Millî Hareketi Müdafaa İçin Yemin Edildi

Tokio, 13 (A.A.) — D. N. B. muhabirî bildiriyor:

Bugün Japonya üçler muahede-
sinin akdini ve imparatorluk
siyaseti cereyanını kutlamıştır.
Tokioda altı büyük meydanda
toplantılar yapılmış ve bu topla-
ntılarda 230 binden fazla halk
bulunmuştur. Hükümet erkânile
Alman ve İtalyan büyük elçileri
de söz almışlardır.

Japon hariciye nazırı B. Mat-
suka demiştir ki:

«Üçler paktnı sade bir vesika
değildir. Bu, daha ziyade beşeri-
yetin refahını temine yarıyacak
bir pakttır. Çünkü harbin daha
fazla genişlemesine mâni olmak-
ta ve dünya üzerinde daha adil
yeni bir nizam kurulmasını gös-
zetmektedir.»

Matsuka ile Alman ve İtalyan
büyük elçilerinin nutuklarından
sorra halk şu yemini yapmıştır:
«Dahilde millî hareketi, harice
üçler paktnı ve yeni nizamın
kurulmasını bütün kuvvetimizle
müdafaa etmeyi taahhüt ederiz.»

Askerî Vaziyet

Yazan: Emekli Albay
Mecit SAKMAR

Romanyadan ve Berlin'den gelen
son haberlere göre Viyana hakem
konferansı müzakerelerine tevfi-
kan müver devletlerinin Roman-
yaya karşı taahhüt ettikleri hima-
yenin hem kuvvetle bilfiil teyidi
maksadile ve hem de Rumen hü-
kûmetinin ordusunun tanzim ve
terbiyesi için vâki talebi is'af et-
mek arzusu ile Romanyaya gönde-
rildiği bildirilen ve kısmen yolda
bulunan kuvvet şimdilik kaydile
iki ilâ üç tümenli bir kor; Ro-
manyaya gelen hava kuvvetleri
ise petrol havzasının aktif müda-
faası için lüzumu olacak av bir-
likleri de dahil olmak üzere iki
hava alayı tahmin edilmektedir.

Fakat Tunanın ceunpandan şarka
döndüğü noktada Rusya hududu-
na yakın bulunan, Kalasta da
bir alay kadar kuvvetin bulunma-
sı doğru ise himayede pek ilesi gi-
diliğine ve bîlâkis Banat'taki A-
rad ve Tamşvar gibi şehirlerde
Rumen kütalarının yerlerini Al-
man kuvvetlerine bırakacakları
haberi doğru ise Alman kuvvetle-
rinin mühim kısmının Banat'ta
kalacağına ve bu suretle Rusya-
nın daha iyi tatmin edilmek iste-
niliğine delâlet edebilir.

İtalyan Mareşali Bono ile Alman
şeflerinden Himmler'in İspanyaya
gidişleri ve İspanyadaki İngiliz se-
(Devamı: S. 4 Sü. 2 de)

Hint Müslümanları Kongresinin Kararı

İNGİLTEREYE Yardımda Bulunulacak

Londra, 13 (A.A.) — Reu-
ter:

Madras radyosunun bildirdi-
ğine göre, Hint müslümanları
kongresi kabul ettiği bir kararda
«faşist ve naziliğin vahşi ve vic-
dansız kuvvetlerine karşı tek ba-
şına koyduğu mukavemette Bū-
yük Britanyaya bütün kalbile
yardım etmek ve işbirliğinde bu-
lunmayı» teklif etmektedir.

Hint müslümanları birliği,
harp yardımları ve gayretlerini
diğer hükûmetlerle elbirliği ya-
parak arttırmayı kendi âzasını
davet etmiştir.

Amerika Hava Müdafaaası Beşkumandanı Londrada

Londra, 13 (A.A.) — Amerika D.
hava müdafaa başkumandanı general
Chaney, dün Amerikadan tayyare
ile Londraya gelmiştir. General
hava hücumlarına karşı İngilterenin
müdafaasını ve sivil halkın bombar-
dmanlarını müahit sıfatıyla tetkik
edecektir.

Ticaret Vekili Ankaraya Gitti

Vekil, İngiliz ve Rumenlerle Ticarî Müna- sebatımız Hakkında Beyanatta Bulundu

Evvelki gün Ankaradan gėhri-
mize gelen Ticaret Vekili Nazmı
Topçuoğlu, dün akşamki ekspres-
le Ankaraya dönmüştür.
Vekil Haydarpaşa garında bir
muharririmize dış ticaretimiz ve
bilhassa İngiliz ve Rumenlerle
olan anlaşmalarımız hakkında şu
beyanatta bulunmuştur:

«Rumenlerle yaptığımız

son anlaşma, esas itibarile 1 tes-
rinievvelinden itibaren mevkiî tat-
bika konulmuş bulunmaktadır.
Fakat şimdiye kadar ne Rumen-
lerden bize, ne de bizden Rumen-
lere son anlaşmanın mevzuu olan
mallardan hiçbir şey gitmiş veya
gelmiş değildir.

Rumenlerin bize benzin v.
(Devamı: Sa. 4, Sü. 3 te)

Karadenizde Bir Yelkenli Battı

33 Yolcu Boğuldu, 10 Kişi Kurtarıldı

Giresun, 13 (A.A.) — Tire-
bolulu İbrahim Reisin idaresin-
deki yelkenli 43 yolcu ile Göre-
lenin Eynesil nahiyesine gitmek-
te iken Görele kalesinin üç mil
açığında yolcuların fazlalığından
su almak suretile batmıştır. Ge-
cenin karanlıkları içinde cereyan

eden bu faciada yolculardan onu
kurtarılmış, otuz üçü boğulmuş-
tur. Görelenin alâkadar memur-
ları ve halkı denize dökülenleri
kurtarmak için ellerinden gelen
bütün gayretleri sarfetmişlerdir.
Yelkenlinin kaptanı Adliyyeye
teslim edilmiştir.

ROMANYAYA 20 Bin Alman Askeri Geldi

Askerî Heyetin İlaşesi İçin 14 Milyar Ley Tahsis Edildi

Londra, 13 (A.A.) — Ro-
manyada bulunmakta olan Al-
man askerinin 20 bin kişi oldu-
ğu Bükreşten bildirilmektedir.
Bazı ajanslar ise bunları 50 bin
olarak göstermektedirler. Dün
Alman askerlerle dolu birçok
trenler Romanya - Macaristan
hududu civarındaki iki şehirden
gelmişlerdir.

Bunlar, son kırksekiz saat
içinde Tamşvar ve Braşovdan
geçmişlerdir. Bittabi bu trenler
Macaristan yolile gelmiştir. İlk
Alman kitaları, Bükreşe dün sa-
bah varmıştır. Birçok kitalar da
almaynlarla Tuna yolile gelmiş-
lerdir.

Bükreş, 13 (A.A.) — Reuter:
Cumartesi sabahı, erken, husu-
sî bir trenle, General Heisel ku-
mandasında 150 Alman subayı
Bükreşe gelmiştir. Bu subaylar,
Romanyaya «muallim» olarak
gönderileceği sanılan iki fırkânın
(Devamı: Sa. 4, Sü. 4 de)

İNGİLİZ Tayyareleri Berlini Bombaladı

Elektrik Santrali ve Gaz Fabrikasına İsabetler Oldu

Londra, 13 (A.A.) — İngiliz
hava nezaretinin tebliği:

Bombardıman tayyarelerin-
den mükrekkep kuvvetli İngiliz
filoları Almanya ve Alman işgali
altında bulunan yerlerde askerî
hedeflere karşı hücumlarına de-
vam etmişlerdir.

Berlinde birçok hedeflere isa-
betler olmuştur. Bunlar arasında
bir elektrik santrali, bir gaz fab-
rikası ve mühim bir emtia garı
vardır.

Başka yerlerde endüstri hedef-
leri bombardıman edilmiştir.
Bunlar arasında Hekingende bir
alüminyum fabrikası, Waldeck-
de bir elektrik santrali, Essende
Krupp fabrikası, Torganda bir
yüksek fırın, Bitterfeldde bir ma-
denî malzeme fabrikası ve (Ams-
terdamda Fokker tayyare fabri-
kası vardır.

Colognede ve Hanovrede pet-
rol depoları, Hamm ve Cologne-
(Devamı: Sa. 4, Sü. 4 de)

Beşiktaş G. Sarayı 3-1 Mağlûp Etti

Beşiktaş - G. Saray maçından heyecanlı bir safha (Yazısı dördüncü sahifede)

Sovyet Rusya — İyi ki gözümü çabuk açtım.

Piyasaya Hileli Sabunlar Sürülüyor

Fena İptidai Maddelere Beyaz Toprak Karıştırılarak Muzır Sabunlar Yapılıyor

Son günlerde sabun fiyatları da müdahaleyi intac edecek bir şekil almıştır. Birinci nevi halis sabunların toptan fiyatı 27 - 30 kuruştan, az bir zamanda 35 - 40 kuruşa yükseltilmiştir. Sabun amilleri bu tereffü, sud kostiğin yirmi beş ve sabunluk zeytinyağının da kırk yedi kuruşa fırlamasını ve çuval stoklarının gün geçtikçe azalmasını sebep olarak göstermektedirler.

Sabun işlerini bilenlerin verdikleri malumata göre, zeytinyağı ve sod kostiğin bugünkü fiyatları ile de olsa sabun fiyatlarının fahiş addedilmesi icap etmektedir. Piyasada tabii formüllerle yapılmış sabunlar da pek azdır. Perakendeci esnaf ve bakkalların ekseriyetle, Koprı veya Asit-gra tabir olunan bol asitli nebati yağ tortuları ile tuzlu sudan yapılan hileli sabunlarla ve zeytinyağı ve kostikli sudan çalkalama usulüyle yapılan soğuk su sabununu ve pirine yağı, sud kostiğe

karıştırılan bir nevi beyaz toprakla vücutta getirilen halita mahsulü bir nevi hileli yeşil sabun satılmaktadır.

Cildi tahriş etmek gibi sıhhi zararı olan bu hileli sabunlar da halkın ekseriyeti tarafından tanınmadığı için, az kâr bırakan halis sabun yerine satılmaktadır. Bu hileli sabunlar serin ve soğuk havalarda, rutubetten müteessir olarak sodasını koyvermekte ve yumuşayıp şeklini bozmaktadır. Sabun amilleri bunun da çaresini bulmuşlar, kimyevi ilaçlarla bu sabunları rutubete mütehammil bir hale koymuşlardır.

Sabun imalâthanelerinde ve depolarda stok mal mevcut değildir. Fakat bu, mevaddi iptidaiye yokluktan ziyade sabunların fire vermesi korkusundan ileri gelmektedir. İmalâthaneler, ötedenberi çıkardıkları malı taze olarak satmayı ve kendilerini fire zarardan kurtarmayı âdet edinmişlerdir.

Hava Kurumu Kongresine Cümhurreisimizin İltifatları

Başvekil, Meclis ve Genel Kurmay Başkanları, Parti Genel Sekreteri de Teşekkür Telgrafları Gönderdiler

İstanbul, 13 (A.A.) — Hava Kurumu İstanbul vilâyeti teşkilâtı halk mümessilleri kongresinin içtimai vesilesiyle başta Milli Şef İsmet İnönü olmak üzere kongre adına büyüklüklerine gönderilen tazim ve bağlılık duygularını teyit eden telgraflara aşağıdaki cevaplar gönderilmiştir:

Hava Kurumunun verimini arttırmak için yapılan toplantı münasebetiyle haklarında izhar olunan samimi duygulardan dolayı Reiscumhur İnönünün teşekkürlerini arz ederim.

Umumi Kâtip

Gedeleş

Milli havacılık gayemizin inkişafı için halk mümessillerinin içtimai münasebetiyle izhar edilen hissiyata teşekkür eder kıymetli başanlar dilerim.

B. M. Meclisi Reisi
M. A. Renda

Milli havacılığımızın inkişaf ve tekâmülü gayesile toplanmış olan sayın halk mümessillerinin hakkındaki izhar ettikleri temiz duygularına teşekkür eder, mesailerinde başanlar dilerim.

Başvekil
Dr. Fefik Saydam

Halk mümessilleriyle birlikte yapılan toplantıda haklarında gösterilen alakaya teşekkür eder, mesainizde muvaffakiyetler dileriz.

Genel Kurmay Başkanı
Mareşal Fevzi Çakmak

Ön davamız havacılığımızın inkişafı yolunda verimli çalışmalar kaydeden kuruma muvaffakiyetler diler, sevgiler sunarım.

C. H. P. Genel Sekreteri
Erzurum mebusu
Dr. A. F. Tuzer

Okuyucularımızın Düşünceleri

Bir kariin tenkidi ve bizim cevabımız

[Bir gazetenin kuruluş devrinde herkesin üstüne çok yük düşüyor. Yazılar da birdenbire tam düzenini almıyor. Bunun için karlırlarından gelen mektuplara cevap vermek ve bunları sıraya koyup neşretmek çok ihmalî bir iş olur. Karlırlarımızdan af dileriz. Kari mektupları, bundan sonra lîyık olduğu ehemmiyeti görürcektir.

Bu mektuplar arasında ilk sayımdaki taahhütlerimizi hatırlatıp bizi tenkit edenler de var. Bunlara da muntazam surette cevap vereceğiz.]

Erenköyden Emekli Binbaşı Cevdet Özbek, bize yazdığı bir mektupta diyor ki:

"Gazetenizin devamlı bir okuyucusuyum. İlk sayımda gazete hissedarlarının gazetenizde hiçbir surette yazı yazmayacaklarını bildirmiş ve gazetenizin ismi gibi bir Vatan gazetesi olacağını ilân etmişsiniz.

Harbin en şiddetli bir devrinde vatanî hizmetlerini ifa etmek üzere köylü ve şehirli Türk vatandaşları yarışarak siz gazetenizi hissedarlarımızdan olduğunuz zannettik bir hanımın moda ismi altında bir terzinin reklamını yaptığını gördüm ve hayret ettim. Acaba yüzde seksen köylü olan bu vatanda böyle harbin kapızına geldiği bir zamanda moda yazıları okuyacak kadar süs düşüklü hanımlar mevcut mu?

Temenni ederim ki, bu yazdıkları mektuba alir ve Türk vatanda gazetinin ismi gibi faydalı yazılar yazarak hizmet edersiniz."

Muhterem, karimizin alakasına ve ikazına teşekkür ederiz. Esasda hak-

Abone Ücreti

Türkiye dahilinde:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
1400	750	400	150 kuruş

Hariç memleketler:

Senelik	6 aylık	3 aylık	Aylık
2700	1410	800 Kr.	yoktur

Şehir Haberleri

Zeytinyağlar Pahallaşıyor

Toptan ekstra ekstra zeytinyağı fiyatı bu hafta içinde 70-72 kuruşa kadar yükselmiştir. Bu tereffü, son günlerde Edremit ve havasından yağ gelmemesi ve teneke fiyatlarının da beher kiloya dört kuruş isabet edecek derecede yükselmesi sebep gösterilmektedir. İstanbulda stok olarak yedi yüz bin kilosu tenekelerde ve beş yüz bin kilosu da fiğlar içinde bir milyon kilodan fazla zeytinyağı bulunmaktadır. Bu sebeple son günlerde yağ gelmediği iddialarının ve teneke darlığının fiyat tereffüünde a- milamaması lâzım gelmektedir.

Şoförler Taksim-Harbiye Yolunda Çalışmak İstemiyorlar

Taksi şoförleri Harbiye ile Taksim arasındaki yolun birkaç ayda bitirilemeyeceğini iddia ederek bu arızalı yolda çalışmayacaklarını beledi-yeye bildirmişlerdir. Bu yol yağışlar başlayınca çamurdan geçilemeyecek bir şekil alacaktır. Şoförler hariceten lâstik tedarikine imkân olmadığını düğünerek arabaların lâstiklerini yıpratmaktan çekinmektedirler. Belediye bu müracaatı tetkik edecektir.

Portakal Hastalıklarıyla Mücadeleye Başlandı

Adana, 10 (Vatan) — Narinciy e ağaçlarındaki portakal sineği ile mücadeleye başlanmıştır. Dün akşamı kadar ziraat memurları tarafından 5082 portakal ağacı ilaçlanmıştır.

ADLIYEDE:

Ruhsatsız Şarkı Söylemiş — Fransız tebasından Raşel isiminde bir Musevi matmazel bir barda, ruhsatsız şarkı söylediği için müddeumimilli-ge verilmiştir. Sulhanmet sulh birinci ceza hâkimi kendisine beş lira para cezası vermiştir.

BELEDİYEDE

Apartmanlarda İnşaat — Belediye fen işleri müdürlüğü alâkadar mühendisler tarafından gösterilen lüzum üzerine yeni yapılacak apartmanlar için bir formül tesbit etmiştir. Bu formülle göre inşaat başlanan her apartmanın duvarlarında birinci kat ta iki buçuk, ikinci katın duvarları da çift tuğla ile örülecektir. Buna ri-ayet edilmeyen inşaatla müsaade edilmeyecektir.

TAKVİM

14 İkteşrin 1940

PAZARTESİ

YIL: 1940 - AY: 10 - GÜN: 288

RUMİ: 1356 — 1 niteşrin: 1

HİCRİ: 1359 — Ramazan: 12

VAKIT VASATI EZANI

GÜNEŞ: 6.09 12.55

ÖĞLE: 12.00 6.27

İKİNDİ: 15.09 9.34

AKŞAM: 17.33 12.00

YATSI: 19.07 1.30

İMSAK: 4.31 10.57

Mangal Kömürü İhtikârı Yapılıyor

Toptancıya 3 Kuruşa Mal Olan Kömür Perakendecide 7 - 10 Kuruşa Satılıyor

Havaların müsait gitmesine rağmen mangal kömürü fiyatları mütemadiyen yükselmektedir. Taş ve toprakla karışık olan dökme sıra kömürleri, yedi ile sekiz, iri marsıklı ellemler de 9 - 10 kuruş arasında satılmaktadır. Kömürçülerin dar delikli kalbur ve bozuk kantar kullanmaları yüzünden de, halk ayrıca aldanmaktadır.

Halbuki, İstanbul, Üsküdar, Kabataş, Fındıklı, Yeni ve Kumpakı depoları ile muhtelif semtlerdeki mahalle aralarında depo olarak kullanılan eski mahzenlerle bazı kârgir binalarda şehrin birkaç aylık ihtiyacını karşılayacak miktarda kömür vardır. Kısmen Karadeniz sahillerinden ve kısmen de Ömerli ve Alemdağı cihetlerinden her gün gelen külliyyetli miktarlarla bu stoklar artmaktadır.

Kömür toptancıları, müstahsil köylülerin kömürlerini pahalıya sattıklarını ve nakliye vasıtalarının fiyatlarına tesir yaptığını söylüyorlar.

Bir muharririmiz Alemdağı ve Ömerlide tetkikat yapmıştır. 700 okka kömür çıkaran bir müstahsilin masrafı ormaniyesi de dahil olduğu halde âzami olarak, on beş buçuk ile on altı lira arasındadır. Şile, Ömerli ve Alemdağı

Şehir Fabrikaları Sömikok Yakacak

Şehrin kalabalık semtlerinde bulunan fabrika bacalarından çıkan dumanlar halkı rahatsız ettiğinden bu semtlerde bulunan fabrikaların sömikok yakmaları muvafık görülmüş ve bu karar alâkadarlara bildirilmiştir. Mezkûr karara muhalefet edenler hakkında tükibât yapılacaktır.

Tarsusta Makara ve Teneke Saklayanlar Mahkemeye Verildiler

Tarsus, 10 (Vatan) — Evinde ip-lik makaraları saklayarak memleket- te bir iplik ihtikârı yapmak isteyen Tarsus egrafından Mehmet Gözlü- lunun evinde yapılan bir araştırma neticesinde külliyyetli miktarda makara bulunduğundan hakkında kanu- nî muamelenin yapılmasına başlan- mıştır.

Diğer taraftan evinde gaz teneke- si saklamakta olan diğri Ali de gaz tenekesi buharını yaratmak ve ihtikâr yapmak suçundan mahkemeye sevke- dilmiştir.

Çinko ve Çivi Satışları

Çinko levhaların kilosuna yüz beş kuruş âzami fiyat konulmuştur. Tü- car bu fiyatı aşımsadıklarından çin- ko satışı hileli bir şekil almıştır. Çin- ko almak zaruretinde bulunanlar her kilo için yüz yirmi kuruş öde- mek, fakat yüz beş kuruşluk fatu- ra kabul etmek mecburiyeti ile kar- şışılmaktadır. Çiviler de bu şekilde tedarik edilebilmektedir.

Bir Adam Sopa ile Uç Kadını Yaraladı

Galatın kenar sokaklarından bi- ri olan Şerbetane sokagında 40 nu- marada oturan Sıdika adlı bir kadın la komşuları Hayriye, Şerife ve An- jel arasında dün bir ağır kavga ol- muştur. Dört kadın birbirlerine ha- karret etmişler ve saç saça, baş ba- şa gelmişlerdir. Bu sırada da Sıdika- nın dostu Bayram da kavgaşa karış- mış ve eline geçirdiği kalın bir sopa ile Hayriye, Şerife ve Anjel dövmüş ve yaralamıştır. Yaralılar hastaney e Bayramla Sıdika da karakola götü- rülmüşlerdir.

Camilere Mahyalar Kurulacak

Büyük camilerin minareleri arası- na kurulacak mahyaların yazı örne- kleri Evkaf idaresince hazırlanmış ve camilere verilmiştir. Bu hafta içinde mahyalar kurulacaktır.

Eski bir Yunan filozofu, in- sanlara en büyük hayat düstü- rü olarak (Kendini bil) demiştir. Bir fert için bu düstür ne kadar önemli ise bir Ulus için muhak- kak ki, daha çok önemlidir. Ulu- sun kendisini bilmesi demek her şeyden önce sayısını bilmektir. Bu bilgiyi bize önümüzdeki İLK TEŞRİN'de yapılacak olan nü- fus sayımı temin edecektir.

BAŞVEKÂLET İstatistik Umum Müdürlüğü

SAYIM İÇİN Memurlara Son Talimat Verildi

Sayım işleri ikmal edilmiş ve alâka- darlara son talimat verilmiştir. De- nizde vazife alacak olanlar ayın on dokuzuncu cumartesi günü akşamı mntaka liman reisliği önündeki rih- tmda hazır bulunacaklardır. Geceyi Denizyollarına ait bir vapurda geçi- recek olan bu memurlar; sayım sa- bahı saat altıda işe başlayacaklardır.

Yalnız Anadolu Kavağında Şem- sipaşıya ve Rumelhisarından Ru- meli Kavağına kadar olan sahalarda ki nüfusu tesbite ayrılmış olan me- murlar oturdukları yerin vapur iske- lesinde kendilerini alacak olan vesai- te intizar edeceklerdir. Karada ya- pılacak olan sayım şekli de memur- ların işlerini kolaylaştıracak tarzda ikmal olunmuştur. Sayımın saat bir- den evvel bitirilmesine gayret edile- cektir.

Otelciler de İhtikâr Yapıyorlarmış!

Kişilik eşya mübaya'a etmek üzere Anadolunun muhtelif yerlerinden şeh- rimize birçok esnaf ve tüccar gel- mektedir. Bunların birçoku Sirkeci otellerine inmişlerdir. Bu sebeple o- teller dolmuştur. Otelciler mefruşat- sız odalardan bile fazla para almayı başlamışlardır. Eminönü kaymakam- lığı yapılan şikâyetleri tetkik ve o- tellerde tahkikata başlamıştır.

Maarif Vekilinin Tetkikleri

Afyonkarahisar, 13 (A.A.) — Maarif Vekili Hasan Ali Yücel, dün res- mî ziyaretleri müteakip Ali Çetinka- ra enstitüsünü tetkif etmiş ve öğle yemeğini lisede talebelerle birlikte yemiştir.

Yücel, öğleden sonra enstitü salo- nunda toplanmış olan ilk ve orta öğ- retmenlerle umumî meseleler ile ted- ris ve terbiye işleri üzerinde görü- melerde bulunmuş ve çocuk esirgeme kurumu pansiyonunu gezmiş ve Af- yon yardım sevenler cemiyeti taraf-ından tertip edilmiş eşya sergisini açmıştır.

Maarif Vekili Ankara'ya döndü

Ankara, 13 (Telefonla) — Bir müddettenberi memleket da- hilinde tetkik seyahatinde bulu- nan Maarif Vekili Hasan Ali Yü- cel, bu akşam Toros ekspresile şehrimize dönmüştür.

POLİSTE:

Bisikletten Düştü — Büyükdada Çınar caddesi 7 numarada oturan Kıryako oğlu Todorî bisikletten düşe- rek başından ağır surette yaralan- mıştır. Yaralı Cerrahpaşa hastane- sine kaldırılmışsa da hayatı tehlike- dedir.

Bir Taksi Dükkâna Çarptı — Şo- für Halil'in idaresindeki 2374 num- aralı Taksi Sultanhamamda Eyya- nın dükkânının vitrinine çarparak camları kırmıştır.

Bir Çocuk Su Şişesi Yaraladı — Samatyada Ali Efendi sokagında otu- ran Hüseyinin 7 yaşındaki oğlu Ne- jat elinde su şişesiyle çeşmeden evine dönmekte iken düşerek şişe kırımı- ştır. Kırılan cam parçalarından biri karına saplanmış ve ağır surette yaralanan Nejat Cerrahpaşa hastane sine kaldırılmıştır.

Bir İlâncı Yaralandı — Topanede Karabaş yatrosunda ilâncı Hüsnî reldim yüzünden kavgan kavg a neticesinde arabacı Bîrhan tarafından bıçakla kolundan yaralanmıştır.

SIYASİ İCMAL

Amerikada Wilkie Ön Safa Geçti

Yazan: M. H. ZAL

Bütün dünyada şöret ve güven kazanan Galup efkârı umumiye müessesesi her gün kendine mahsus usullerle Amerikan nabzına bakar. Bu- nu nasıl yapıyor?

Bu, uzun bir hikâye... Bir gün ayrıca anlatırız. Fakat Amerika da, haricte de her kесе şu kanaat gelmiştir ki, Dr. Galup'un usulleri hiç şaşmıyor. Amerikada başarıya giden günden güne aldığı istikameti günü gününe gösteriyor.

Her Amerikan gazetesi, Ga- lup'e abonedir. Günün nabzının nasıl attığı hakkında müesses- nin topladığı malûmatı, en mü- him haber diye büyük başlık- larla nesreder. Vaziyeti şöyle düşünün: Ortadaki iki büyük siyasi parti, iki bokscu gibi döv- üşüyor: Bazan biri, bazan di- ğeri üstünlük gösteriyor. Fakat bu öyle bir maç ki, gözle takip etmek imkânı yok. Galup mü- essesesi memleketin nabzını e- linde tutuyor ve boksun nasıl gittiğini günü gününe ilân edi- yor.

Evvelâ Roosevelt önde gidir- yordu. Sonra halkın Roosevelt'i tutması nisbetti yüzde elli bir- indi. En son gelen haberele- göre Roosevelt, mücadelede ge- rri kalmıştır. Wilkie gün geçtik- çe mesafe kazanıyor, bahşiler onun lehine tutulmaya başlanı- yor.

Seçim 5 İkcinteyin günü ol- lacak. Katî netice o zaman bel- li olacak. Bu seçim gününün hesabı da gariptir. Tipki pas- kalya gününün hesabı gibi ka- rışık bir şey... İkcinteyin ayının birinden sonra gelen ilk pazar- tesiyi takip eden salı günü...

Yani bu sene ikcinteyin ip- tidası pazartesiye düşseydi se- çim, ayın ikisinde değil, doku- zunda olacaktı. Ayın döndüğü düştüğü için beşinci salı günü Amerikada seçim yapılacaktır.

Roosevelt'in kazanmaması ih- timalden endişe edenler var. Bir iki gün evvel de söyledik.

Bu fikir yanlıştır. Bir defa A- merikanın harici siyaseti şahas- bağı değildir, kısmen umumî prensiplere ve menfaatlere, kıs- men halkın düşünce ve hisleri- ne göre şekil alır. Eğer arada harbe girmek bakımından bir fark bulunabileceğini kabul e- dersek az iratlı sınıfları temsil eden ve gürültüden kaçan de- mokrat fırkasına nisbette cüm- huriyet partisinin bu işte daha atılgan olduğunu kabul etmek icap eder. Çünkü bu partide geniş ihracat imkânlarına ve de- nizyollarının serbest olmasına kıymet veren büyük sanayi ve büyük sermaye vardır.

Muallim ve Talebeye Konferanslar Verilecek

Maarif idaresi bu sene de muallim- lere mesleki konferanslar verilme- ni kararlaştırmış ve lâzımgelen naz- rınlara başlamıştır. Konferanslar ilk tedrisat müfettişleri ile pedago- ğ muallimleri tarafından verilecektir. Üniversite rektörlüğünce seri halin- de hazırlanmış olan diğer konferan- sların verilmesine on beş ikcinteyin- den itibaren başlanacaktır. Konfe- ranslar esasında üniversite konfe- rans salonu herkese açık bulunduru- lacaktır.

Her Gün Bir FIKRA

Binbir Sebep!

Bir Ramazan günü büyük şehir- lerin birinde iftar ve sahur topu v- tılmaz. Vali paşa küplere biner. Büyük bir hiddetle:

— Ter topubasıyı çağırım. Emrini verir. Topubası getir, va- li paşa yeniden hiddetlenir, başını çağırır; top atılmaması sebebin sorar.

Topcu ezile bütüle: — Efendim, bin bir sebep var. Dayınca, Paşa: — Nasıl sebepler?.. Der topubası da: — Efendim evvelâ barut yok. Dayınca Paşa başlarını çatır ve: — Bırak, öteki sebepleri söyle-

me! Der.

(Arkası var)

MAVİ PORTAKAL

YAZAN ÇEVİREN
William J. MAKIN Rezzan AE. YALMAN

— 30 —

çıkı, köşeyi sapır. Arkasına bakmadan yürüyordu. Öteki- nin kendisini takip edeceğinden emindi. Bir kahveye vardı- lar. Ağzında sigara, küçük parmağında pırlanta yüzükü bir adam tezgâh başında kendilerini bekliyordu. Kulağına bir şeyler fısıldadı. O da tasdik eder gibi başını salladı ve John'a baktı. Bu defa üç kişi olarak soğaka çıktılar. Dar ve karanlık sokaklardan geçtiler ve John'un pek iyi tanıdığı bir dar geçide vardılar. Burası ilk cinayetin yapıldığı yerd. Bu dar geçidin bir ucunda bir kamyon beki- lyordu. İçinde portakal sandıkları vardı. Siska suratlı a- dam tereddüt etmeden bir dükkândan içeri girdi, diğeri ve John takip ettiler. Bu dükkân, Mellotson ve şürekâsının toptan meyva ithalatı ile uğraşan merkezlerinden biriydi.

Siska suratlı emir verdi: — Bütün bu sandıkları mahzene taşıyacaksınız. İşte eş- ya için asansör burada...

Adamlar kamyonu doğru ilerlediler. John iki adamın büt- ün hareketlerine dikkat ediyor ve onları aynen taklit edi- yordu. Siska suratlının bir portakal sandığı omuzladığını görünce o da öyle yaptı. Dükkândan kamyonu, kamyon- dan dükkâna bir gidis gelişti başladı.

Altı sandığı asansöre yükleyince siska suratlı düğmeye basıyor ve asansör aşağı inliyordu. John bir an aşağı baktı. Burası âdetâ bir mahzeni. İçi

Tarihin En Büyük Aşk Romanı
Yazan: NİLLA KUK

Şeyh Baba, Tılsımlı Şarkıyı Öğreniyor

— 5 —

Şeyh Baba artık tılsımı öğrenmişti. Peri kızını tekrar bulabileceğine ümidi vardı. Minarenden indi. Keşmirli hanendeyi buldu, sevgi ile kucakladı:

— Bana bu şarkıyı öğreteceğisin, dedi. Benimle beraber gel. Ben tamamen öğreninceye kadar şarkıyı tekrar et.

Şeyh Babanın ruhu bu şarkıya o kadar açtı ki bunu bir saat içinde öğreninceye şüphesi yoktu. Fakat bütün gece çalışmak lâzımdı. Hanende Kandra Devanın en küçük bir yanlışla tahammülü yoktu. Halbuki şarkı keşmirce idi. Şeyh Baba, türkçe, farisi, Arapî ve Hindustani bildiği halde keşmirceyi hiç bilmiyordu.

Kandra Deva talebesinden memnundu. Güneşin doğduğunu bildiren davullar çalması başlarken, artık Şeyh Baba keşmirce şarkıyı, hocasını memnun edecek yolda öğrenmişti.

Hanendeye dedi ki:

— Bundan sonra bizim için ayrılık yok. Daima benim sarayında kalacaksınız, benim hususi hanendem olacaksınız. Senin memleketin Keşmir... Fakat orasını ben de kendi memleketim bileceğim. Arasira oraya beraberce gideceğiz.

Kandra Deva güldü. Şehzadenin bahsettiği 'edaimas' nın hüdudu onun için bir, iki günü aşamazdı. Saraya nasıl birdenbire yolu düşüp gelmişse öylece de saraya ulaşsın. Keşmirli bir hanende bir saray usakçı olamazdı. Serse-ri sanatkar ruhunu para ile sata- mazdı.

Fakat günlerce köy köy dolaş- mıştı. Geceyi de uykusuz geçir- mişti. Yorgundu. Şeyh Babanın kendi yatak odasına kurulan al- renkli, rahat yatağa seve seve uzandı ve derhal uykuya daldı.

Bir aralık bir fısıltı hanendeyi uyandırdı. Şeyh Baba soruyor- du:

— Bir su perisini çağırarak için en iyi zaman ne zamandır?

Hanende yarı uykuda cevap verdi:

— Tanyeri ağarırken ve gül- lerin üzerinde gebnemler toplan- mışken... O zaman çiçekleri su- lamaya çıkarlar ve insanlara ko- şuk görünürlük. Öyle zamanı toprakların canı su istediği zaman yine ortalığa çıkarlar. Fakat o zaman herkese görünmezler. Yal- nız kendilerini görmek için hayat- larının yarısı kadar beklemeye razı olanlara görünürler.

Öyle zamanıydı. Şeyh Ba- ba, harem bahçesinin yolunu tut- tu. Haziran saatinde bütün sa- ray uyuyordu. Rukiye Sultanın dairelerinden geçen kadın uyan- madı. Tavuskuşları da süslü kuy- ruqlarını ortalığa sererek yer yer uykuya dalmışlardı. Şeyh Baba havuzun kenarına yaklaştı. Diz gökti. Yumuşak, tatlı bir sesle:

— Gel, bana gel, sevgilim... diye fısıldadı.

Sonra tılsımlı şarkıyı söyleme- ge başladı. Şarkının sözlerinden şu mânâ çıkıyordu:

«Kalbim sana mahsus bir Lo- tûs çiçeğidir, sevgilim. Bunu pe- riler Allah'a bir kurban diye ka- bul et. Hayatım onun mihrabın- da yakılacak bir avuç günlük ol- sun. Aşkın onun kadehini doldu- racak bir kevsir haline gelsin. Benim sevgi acılarının onun gü- neşi için bir tutam ateş diye ka- bul et.»

Şarkıyı defalarla tekrar etti. Kız görünmedi. Güneş tepeden vuruyor ve her tarafı yakıyordu. Şeyh Baba, ayağı altındaki topra- ğın canı su istediğini duyuyordu. Hanendenin yarı uykuda söyledi- ği sözleri hatırladı:

— Öyle zamanı, toprağın canı su isterken gelirler. Fakat o za- man yalnız kendilerinin sevenlere görünürler. Hayatlarının yarısı müddetince beklemeye razı ola- cak kadar sevenlere...

Şeyh Baba kendini topladı:

— Bekliyeceğim, dedi, hem de hayatımın yarısı kadar değil, büt- ün hayatıma onu beklemeye razıyım. Hersey ona feda olsun.

Tam bu sözleri söylerken ha- vuzun sularında Peri kızının ak- sını gördü. Heyecandan saçları bile dimdik oldu. Yarı korku, yarı hâzla titredi. Kıza yalvarıyor- du:

— Gel, sevgilim, bana gel... Kızın suya akseden hayali gü- lüyordu. Sonra kız raksetmiye başladı. Delikanlı sudaki aksı seyrediyordu. Fakat ses arkadaş- ından geliyordu. Bu ses, tılsımlı Keşmir şarkısını tatlı tatlı mırıldanıyo- rdu.

Delikanlı arkasına döndü. Kız- la karşılaştı. Havuzun biraz yük- seğinde, çimenler üzerinde rak- sına devam ediyordu. Oh, demek ki tılsımlı şarkısı sayesinde onu tekrar insan kıyafetine sokabil- mişti.

Peri kızlarına el sürülürse ka- yıp mı olurlar? Bunu düşünmiye mecali yoktu. Bundan evvel de- falarla Peri kızını elinden kaçmış, kaybolmuştu. Bu defa sımsıkı tutacaktı, kaçırmıyacaktı.

Havuzun kenarındaki mermer basamakların yukarısına bir ne- feste sığırdı. Kızı kollarının ara- sına aldı:

— Benimsin, diye fısıldadı, artık benden kaçamazsın.

Kız da delikanlı gibi korku ve hâzla titriyordu. Kuruşniye ka- çan yeşil gözlerinde yeryüzünde- ki yeşilliklerin göklere akse- di tatlı yeşil rengi vardı. Göğ- sü bir gonca gibi henüz kabarı- mıya başlamıştı. Altın şisede bulduğunu sihirli kokunun aynı. Pe- ri kızının saçlarından, bu saçla- rın tatlı kokusu imiş gibi yayı- lıyordu.

Şeyh Baba, aşktan bitkin bir halde fısıldıyordu:

— Benimsin, kız, bana vara- caksın.

Bu söylediği sözleri kimsenin işitmediğini sanıyordu. Kızı du- daklarından öptüğü zaman insan olsun, perisi olsun bunu kimsenin göremeyeceğini zannediyordu. Fakat sarayın kafesleri arasında üç çift göz iki sevdalı genci göz- lüyordu.

(Arkası var)

Kulağımıza Çarpanlar

Eski Kitapları
Kapşıyorlar

Fransada yiyecek buhranile beraber garip bir buhran daha var: Kitap buhranı... Marsilya, Vichy, Lyon gibi büyük şehirler- deki kitapçılarda son senelerin eserleri tamamiye tükenmiştir. Bunun üzerine bu kitapçılar de- polarında, bodrumlarında bulu- nan ne kadar eski kitap varsa hepsini çıkarıp vitrinlere dizmiş- lerdir. Bunların çoğu eski klasik eserlerdir. Bu kitaplar bile ka- pışılmaktadır. Yalnız «Vichy» de Eylül içinde 28.500 klasik kitap satılmıştır.

Takvimin Garip Hususiyetleri

Takvimin de bazı garip husu- siyetleri var: Acaba bilir misiniz?

Mesela hiçbir «esir» çarşamba, cuma veya pazar günü başlamaz. İsterse bu 2000 senesinde tecrübe ediniz.

Dahası var: Teğrinievvel ayı- nın ilk günü daima kânunuevvel ayının ilk gününün aynısıdır. Ni- sanın ilk günü temmuzun ilk gü- nüdür aynısıdır. Kânunuevvelin ilk günü de eylülün ilk gününün aynısıdır. Şubat, mart ve teğri- sani hep haftanın aynı gününde başlarlar. Vaktiniz bolsa işte size bir eğlence... Biraz takvim ka- rıştırıp bu iddiayı tecrübenin ge- çiriniz.

Bir İki de Tavsiye

Mutfakta meşgul olmayı ken- dilerine bir zevk edinen kadımlar daima birseyden müstekidirdir. O da soğanın kokusudur. Bu ko- ku sabun ile de kolay kolay çık- maz.

En iyi usul soğan kokan elleri bol tuzlu su ile yıkamaktır. Ko- kudun eser kalmıyacağı söylenir.

Kışa Hazırlık

Kış geliyor. Fotinirinizi su- dan, rutubetten korumak gerek- tir... Bunun için şu tavsiyeye ri- ayet ediniz: Musamba için kulla- nılan linoleum cilasından bir mik- tar alınız ve bunu aynı miktarda koyun yağı ile karıştırınız. Son- radan bunu fotinirinizin altlarına ve kenardaki dikiş yerlerine iyice sürünüz. Su ve rutubete karşı si- gortalannmış olursunuz.

Cemil Ağabey

Halkovinde Konforans

Emhânî Halkovinde: 16/10/1940 Çarşamba akşamı saat (21) de Çağ- loğludaki salonumuzda Halkevi re- isi Yavuz Abadan tarafından bir Konforans verilerek ve temsil su- bemi (Ateş) piyesini temsil edecek- tir. Gelmek isteyenlerin davetiyelerini büromuzdan almaları rica olunur.

Havacılığa Aşık!

Türkiyede 252 Lira İle Sekiz Senede Nasıl
Bir Milyon Lira Toplandığının ve
Bunun Hava İçin Nasıl Sarfedildiğinin Hikâyesi

Yazan :

A. Emin Yalman

Geçenlerde bir Amerikan mecmuasının eski bir sa- yısı elime geçti. İçinde inanılmaz bir hikâye vardı. Okurken derin bir heyecan duydum. Bakın size de anlatayım:

İki meşhur kimyager beraber- ce pek mühim bir keşfe varmış- lar, kimya sanayinde inkılâp ya- pabilecek bir keşif... İhtira be- ratını bir sanayi grubuna üç mil- yon dolara satmışlar. Sonra iki çalgıma arkadaş oturup düşün- müşler: Şu parayı acaba ne yap- sak?

Biri demiş ki:

— Bu para bizim mânevî hâz- dolu çalışma hayatımızı sarsabi- lir, ilim sevgisiyle olan tatlı mûna- sebetimizi bozabilir. Nevvork li- manında duran hususi milyon- yatlarına bir yenisi ilâve olursa, şurada burada köşklerimiz, apar- tmanlarımız bulunsun, evimize usaklar dolarsa, küçücük yuvala- rımızın samimiyeti ve âhengi bo- zulursa sanki elimize ne geçecek?

Bu para bizim için zehir olabilir. Sen buna ne dersin?

Diğeri cevap vermiş:

— Tamamiye hakkın var. Mâ- nevî hazlarla dolu hayatımızın bol para yüzünden zehirlenme- sine meydan vermiyelim. Para- nın hepsini insanca maksatlar için vakfedelim: Bir buçuk mil- yonile ilmi tetkiklere mahsus bir kimya laboratuvarı kuralım, di- ğer bir buçuk milyonu ile iyi istidatlar gösteren gençlerin ih- tisas sahibi olmaları ve nefislerini ilme vakfedebilmeleri için bir vakif tesis edelim.

Öyle yapmışlar. Gazeteciler etraflarını almışlar:

— Aman, demişler, bize her- şeyi anlatın: Sizi böyle yaman kararlarla sevdiken yüksek ide- alleri halka tanıtmak istiyoruz.

Milyonerlikten iptidadan isti- fa veren iki olgun arkadaş cevap vermiş:

— Ne ideali? Biz herkes gibi zevk ve safa peşinde koşan adamlarız. Yalnız başkalarının zevki, kumar, kadın, gösteriş için para savurmak, bizimkisi de ilim namına mirasyedilik etmek...

Bu hikâyeyi okurken politika hayatındaki berbatlıklara rağmen Amerikayı Amerika * yapan ru- hun ne olduğunu bir daha kavra- dım. Bir taraftan da ağzım sulan- dı: Cellerimiz içinde bu nevi zevkler arkasından koşan adamlar gorkmuş. Bunu her tarafı dol- duran güzel eserlerden anlıyo- ruz. Şimdi neden kökleri kuru- du?

Zonguldaktaki nümune

Gözlerimi etrafta dolaştırdım. Bu neviden olarak gözüm önün- de yalnız bir kişi canlandı. İki

buçuk sene evvel Zonguldakta bir bakkal dükkânında karşılaştığım bir vatandaş... O da tica- retten kazandığı para ile Zongul- dak lisesini kurmuş ve paranın kurulu, temiz hayatını sarfması- na meydan bırakmamış, mirasye- di diye yetiştirmek suretile ço- cuklarına fenalık etmekten ken- dinin tutmuştu.

Gerçekleşen bir rüya

İki gün evvel telefonla haber verdiler: Memlekette yapılan ilk hususi tayyare Divriği gitmiş, gelmiş, biraz sonra Yeşilköye in- cekmiş... Eski havacılık damar- ını canlandı, Yeşilköye kostum.

Orada yalnız bir hususi tayya- re değil, hususi bir hava limanı, hususi bir montaj ve tamir atöl- yesi, hava limanına mahsus tam tertibatlı bir gazino buldum. Bir yer gösterdiler: Orada da plân mucibince 1188 talebeyi mah- sus bir Gök mektebi yapılacak- mış.

Gözlerimi uğuşturudum. Rüya mı görüyordum? Evet, rüya, bir memleket işini kendine dert eden bir adamın rüyası. Yukarı- da bahsettiğim Amerikalı kimya- gerlerin düşündüğü yolda zevk arıyan safa ehli bir adam...

Gerçekleştirilmiş bir rüya ne güzel bir şey... İçim hâz dolu olduğum halde Nuri Demirağ din- liyordum. Şöyle diyordu:

— Soranın size, bu harpte bir tarafta kılıç kılca döğüşüldüğü- nü gördünüz mü? Hep havada çarpışıyor. Milletlerin mukad- deratı hava hâkimiyetine tâbi, ancak havalarda hâkim olmak suretile varlık, beka ve istiklâl temini mümkündür. Her memle- ket en iyi adamlarını hava işinin başına geçiriyor, bunları vakit vakit değiştirmiyor, çalışanın intizamı bozulmamasına kiymet veriyor. Berhinde hava ile uğra- şan daire eski Harbiye nezare- tinden altı defa büyüktür. Hava- cılığın ne demek olduğunu anla- mıyarak geri kalanlar, silâhları- nı kullanıya vakit bulmadan ezilmislerdir. Diğerleri de işi an- lar anlamaz dört elle buna sarıl- mışlardır.

Bu hakikati iyice kavrayan bir Türk için vaktini, parasını, ener- jisini havacılığın yükselmesine vakfetmekten başka yapacak bir şey var mıydı? Ben de öyle yap- tım. İlkönce küçük bir fabrika kurdum. Sonra Yeşilköyde 1559 dönüm arazi aldım. 1000×1300 metre murabbai genişliğinde bir

meşhur sene evvel Zonguldakta bir bakkal dükkânında karşılaştığım bir vatandaş... O da tica- retten kazandığı para ile Zongul- dak lisesini kurmuş ve paranın kurulu, temiz hayatını sarfması- na meydan bırakmamış, mirasye- di diye yetiştirmek suretile ço- cuklarına fenalık etmekten ken- dinin tutmuştu.

8 senede bir milyon

Bir vakitler ben küçük bir me- murlum. İçim hayata atılmak, zorluklarla çarpışmak emellerile dolu idi. Yirmi sene kadar olu- yor, bir gün mevcudumu hesap ettim: 56 altın tutuyordu. Bunu kâğıt paraya çevirdim. O zaman piyasasile 252 lira tuttu. Arka- daşlarıma dedim ki: «On seneye kadar bir milyonum olacak.» Güldüler. Sekiz sene sonra ken- dilerini topladım ve haber ver- dim: Milyonum tamam olmuştu.

Ben bu mücadele kuvvetini yabancı örneklerden alıyordum. Kendi mazimizden alıyordum. Be- nim hiçbir taassubum yoktu. İlim ve fen her nereden gelirse bunun semefelerini benimsemek ve kullanmak çok tabii bir şey- dir. Fakat suna imanım var ki on altıncı asra kadar Türkler dünyanın en ileride giden, en ü- stün, en atılan insanları idi. Zev- kim, eski kitapları okumak- tır. Cedlerimiz bu üstün ruhu- na sokulmak istiyor. Kâtip Çelebi baş rehberimdir. Hem yalnız ruh bakımından değil... Divrik tarafında on dört nevi maden bulduk. Benim maden arama teşkilâtım Kâtip Çelebi- nin Cihannümasından ibarettir. Orada tarif edilen madenleri mühendislerle anlattım. Elle ko- ymuş gibi buldular. Ruhsatne- lerini aldım. Divriğin yüksek va- sıflardaki demir madenini de Kâtip Çelebi etrafı bir surette anlattı.

Eski kitaplardan inciler

Nuri Demirağ en güzel çalış- ma prensiplerini eski kitapları- mızda bulacağımıza kâildir. Fab- rikasında müdürün kapısı üze- rinde Kemalî şu beyti yazılıdır:

Sana senden gelir bir işte ancak
dad lâzımsa
Ümidin kes zaferden gayrinden
imdad lâzımsa
Bir enerji kaçması diye şu bey- te de çok kıymet veriyor:

Memat mahvedecekse cihanda
varlığını
Bekayı nam ile ben de mematı
mahvederim

Yeni nesil, altı eski Türk me- ziyetini kendine mal ederse mem- leket için kolaylıkla yeni bir ha- yat doğacağına Nuri Demirağ kâildir. İçkiden, kumardan, if- fetsizlikten, tenbellikten, iğrikli- ken, zulûmkârlıktan sakınmak... Nuri Demirağ, bu ruhta yeni bir nesil yetiştirmesi için Divrikte iki yüz elli talebeli bir orta mek- tep kurmuştur. Mektebin talebe miktarı bu sene beş yüze çıkıyor.

Zenginlerimize örnek

Nuri Demirağ, bir Türk zen- gininin nasıl olması lâzımlıce- ğine en güzel bir örnektir. Baş- kaları da bu örneği birer suretle takip etseler; memleketide ideal zevklerini maddi zevklerden ü- stün tutmak az zamanda moda olur, yeni neslin hayat gayeleri hep bu istikamete tutar. Bizde iyi örneğin tesiri büyüktür.

Zenginlerimizden her birinin günün birinde şu kararı vermesi kâfidir: «Enerjim sayesinde pa- ra sahibi oldum, bu parayı mem- leketin hayrına yarıyacağım yeni yeni teşebbüslerde ve işlerde kul- lanmak enerjimini de göstermeli- yim. Bu fânî hayatta maddi zev- ki ve gösteriş Allah tanrırsam ha- yatımı ne kadar yersiz israf etti- ğimin günün birinde mutlaka du- yarım. Evlâdına fazla para bira- kıp onları mirasyedi diye yetis- tirirsem bana tezekkür edecek yerde, günün birinde lânet eder- ler...»

Zenginlerimiz böyle bir ruh göstererek olurlarsa hususi te- gebbüsün umumî hayatımızdaki yeri ve kıymeti derhal fırlar. Bu hakikati kavrayacak ve Nuri De- mirağ gibi bir memleket işinin âşığı ve derlisi olacak zenginle- rimize bu memleketin çok ihtiya- cı var.

Kullanılmış
Jiletler

Yazan: B. FELEK

A Açık gözler, kullanılmış ji- letleri pırl pırl kâğıtla- ra sarıp yeni diye satıyorlarmış. Satarlar ya! Eğer yenisi gel- mezse hepimizin yapacağımız şey eskileri kullanmak değil mi- dir?

Nasreddin Hoca'nın kesip ka- bak çıktığı için attığı ve üzerine küçük su döktüğü karpuzları, hararet basınca yediği hakkın- daki fıkrası bize zaruret halin- de yapılacak şey için güzel bir ders vermektedir.

Her Hitlerin himmetile dün- yanın başına göken harp kâbu- su devam ettikçe kimi memle- kette yiyecek, kimisinde giye- cek, bizde de kesecek şeylerde bir kıtlık, bir sıkıntı doğurması tabiidir.

Gazetelerin bu kullanılmış jilet satışı bir mühim mesele olarak ortaya atılması da gar- bime gitti.

Herşeyin yenisini kullandık da bir jilet mi kaldı.

İşe bizzat gazetelerden başla- yalım:

Hangi havadis yeni, hangi fikir yeni ve hangi nüktemiz ye- nidir?

Sabah gazeteleri akşam gazete- lerinden, akşam gazeteleri sa- bah gazetelerinden aldıkları ha- berleri çikolata yaldızlarına sa- rıp okuyucuya sunarlar.

Fikir ve nüktelere gelince o mübarekler artık temcit pilâvı- na da geçtiler. Kariler bunlara o kadar alıştı ki; karanlıkta şıp şıp terliği giyer gibi hemen edi- niveriyorlar.

Gazetelerin bu fersudeper- verliğini anlattıktan sonra etra- fımıza şöyle bir baksak neler görürüz?

Demirin hürdasını, kâğıdın eskisini, halının çigirmişini, silâhın atılmışını, dostun deneni- mişini aramızın mıyzı canım?

Ne olur, jiletin de kullanı- mısını kullanırsak?

Nasreddin Hoca ölmeden vasiyet etmiş:

— Beni bir kullanılmış me- zara gömün! diye.

Sebebinı sormuşlar:

— Sual melekleri bir daha gelmez de sorgudan kurtulu- rum. Cevabını vermiş.

Olursun efendim! Ustura- larımız da kullanılmış olsun. Gam değil!

B. F.

Şehir Tiyatrosu Radyoda Temsil Vermiyecek

Ankara, 13 (Telefonla)
20 İlktegrin nüfus sayımı paza- günün Şehir tiyatrosunun İstanbul radyosile memlekette bir temsil vereceği evvelce yazılmıştı. Fak- kat Matbuat Umum Müdürlüğü bu nesriyatın nakline imkân ol- madığını bildirdiğinden, bu neş- riyatın sarfı nazar edilmiştir.

Şarap Pahalılaştı

Bu sene üzüm mahsulünün az ve bozuk olduğunu ileri süren şarap a- mîl ve toptancıları, ellerinde külli- yetli miktarda stok bulundukları halde son zamana kadar 23-25 kuruşa sat- maktâ oldukları şarapları birdenbir 33-35 kuruşa çıkarmışlardır.

BULMACA

Soldan Sağa ve Yukarıdan Aşağıya:
1 — Almanların son kurbanı 2 — Karadenizde bir Rus limanı - Caka 3 — Mukaddes bir şehir 4 — Kibar- Merhamet 5 — Sonuna E konursa bir nebat olur - Avaz - Büyük 6 — Bek- taşiler için söylenir. 7 — Tok değil - Dumandan kirlenmiş 8 — Tarlalarda su için açılan kanal - Unluluk 9 — Almadan emir - Halâs 10 — Büyük hikmet adamları - Saçlara verilen bir şekil 11 — Demek fiilinden hal sığısı - Birinci şahıs-Dogma - Neşeli.

DÜNKÜ BULMACANIN HALLİ
Yukarıdan Aşağıya ve Soldan Sağa:
1 — Otuz Ağustos 2 — Tatanos: Oya 3 — Utarit: Ayar 4 — Zar: Biz: Ni 5 — Anı: Sapan 6 — Gotlar: Mi 7 — Us: İp: Altın 8 — Aza ol- mak 9 — Tay: Tahta 10 — Ayan: Miktar 11 — Sarışın: Arı.

MIHRİ'NİN DEVRİÂLEMI

Yazan: MIHRİ BELLİ

Çinden Birkaç Sefalet Manzarası

— 30 —

Beni misafir eden arkadaş gazeteci idi. Şanghay mühim bir haber me- kezdirdi. Bunun için arkadaşımın bu- rada bir sürü meslektaş var idi. Gübrelikte biten bir çiçek gibi, müs- temleke diyarında toplanmış bu garpli «Münevver» grupu ile ben de yakından temas ettim. İçlerinde mü- him müesseselere muhabirlik eden- leri var idi.

Reuter, Associated Press gibi... Bu grubu gazeteci olmıyanlar da dahil idi. Şanghaydaki Amerikan ve İngi- liz firmalarında çalışanlar bir de şehrin milletler arası mmtakasının fabrikalar müfettiş... Üç Çin lehçe- sini konuşabilen bu genç Hollandalı müfettiş bana birkaç fabrika gezdir- di. Şanghay büyük veya küçük bin- lerce fabrikaları ve işletmelerile (zi- ra burada da eski usul, küçük iş- sal hâlâ mevcuttur) Çinin sınıl mer- kezi sayılır.

Hayatında ilk defa olarak müs- temleke adolunabilecek bir memle- kete ayak basmıştım.

Müstemleke ne demektir? Hepimi- zin kafasında mücceret bir mefhum halinde bu kelime yer almıştır. Fak- kat bu, küremizin büyük bir kıs- mında insanların ne şartlar altında yaşadıklarını tam mânâsile anlayıp hissetmiye, yetmez.

Belli alâkalı bulursunuz, Çinde gözleme çarpan bazı sahneleri size tarif edeyim:

Çine ilk geldiğim gün beni otele götürten taksî pamuk balıyalı ile dolu bir kamyonun peşinden gidiyo- rdu. Kamyonun süratle arkasından

koşan dört beş çocuk yardıqları bir balyadan avuç avuç pamuk çalışı- yordı. Bu yaşta çocukların yemli- o- yuncak asırmaları pek gayri tabii olmaz, fakat Çinli yavruların pamuk çalmaları epey mânidardır.

Şanghayda Japon mahallesi ile milletler arası mmtakayı Yangtze'ye akan Suçau çayı ayırır. Bu çay yüz- lerce eski kayıklar ile doludur. Bu teknelerde binlerce Çinli dogar, ya- yar, ve ötür. Kiralarm pahalılığı böy- le bir mesken seçmelerine sebep ol- muştur. Suçau'un üstünde birçok köp- rü vardır. Bunlardan geçerken Japon tarafında bekliyen nöbetçinin önün- de her Çinli şapkasını çıkarp eğilmiye mecburdur. Yabancılar ise buradan selâmsız geçebilirler.

Şanghay'da seyrüsefere bakan sa- kalı, sarıklı, eli sopalı, insan yarması Hindistanlı polislere sık sık rastlanır. Bunlar kalın sopalarını her fırsatta Çinlilerin sırtlarında, kafalarında kul- lanırlar.

Birkaç kere de soluk benizli şark ularla bir tezat teşkil eden kırmızı, kanlı suratlı mavi gözlü yabancıların kulleri dövdüklerini gördüm. (Kull Uzak Şarklı fakir işçi demektir.) Sonradan öğrendim ki, bu diyarlarda işi adalet var imiş, biri memleketin asıl, sahibi Çinliye, diğeri de yabancı emperyalistiydi yamaklarına. Bir Gar- pliye el kaldıran Çinli şiddetli cezalarla çarpıldığı halde böyle bir hareket yabancıda hoş görülür imiş. Kırmızı suratlı kabadayların cesaretinin sür- ri bundan ibaret imiş!

Bir kere de erzak deposunun ö- nünden geçiyordum. Pırncı cuvalları- le dolu kamyonlar sıra ile büyük ka- pının önünde duruyordu. Hamallar cuvaları sırtlarında içeriye taşıyo- rlardı.

(Arkası var)

ŞEHİR TİYATROSU TEMSİLLERİ
Fransız Tiyatrosunda
KOMEDİ KISMI
BU AKŞAM
Saat 20,30 da
YALI UŞAĞI

TEPEBAŞI TİYATROSU
DRAM KISMI
BU AKŞAM
OYUN YOKTUR

PARA
BERABER GİTMEZ
JEAN ARTHUR - LIONEL BARRYMORE - JAMES STEVART

Senelerce takdirle selâmlanacak bir şaheser
EMİL ZOLA
Kudretine eş... Muvaffakiyetine hudut olmıyan büyük yıldız
PAUL MUNI'nin
PASTÖRDEN sonra ikinci hârikası
Bu perşembe
akşamı
LÂLE sinema
sında
Biletler bugünden satılmaktadır. Telefon: 43595

Beşiktaş, G. Sarayı 3-1 Mağlup Etti

Fenerbahçe Beykozu 2-0, Beyoğlu Spor, Vefayı 4-1 Yendiler

Senenin en mühim ve şampiyonada rol oynayacak olan Galatasaray - Beşiktaş karşılaşması dün Şeref stadında yapıldı. Stat hissesi itibarıyla yüzünden Galatasarayın sahaya çıkmıyacağı söyleniyordu. Fakat buna rağmen statta beş altı bin kişilik bir seyirci kütlesi toplanmış bulunuyordu.

Herkes acaba Galatasaray oynuyacak mı? diye düşünürken muayyen saatte her iki takım sahada göründü. Ahmet Ademini idaresinde bu oyunda takımlar karşılıklı olarak şu kadrolarla maça başladılar.

Galatasaray: Hızır — Faruk, Adnan — Musa, Enver, Eşfak — Salim, Salâhaddin, Gündüz, Bodur, Sarafim **Beşiktaş:** Mehmet Ali — Yavuz, Enver — Hüseyin, Halil, Rifat — Şakir, Hakkı, İbrahim, Şeref, Şükrü.

Oyun Galatasarayın ortadan bir hücumla başladı. Kornerle neticelenen bu hücumdan Galatasaraylılar istifade edemediler. Fakat rüzgârı arkasına alarak oynayan siyah beyazlılar birkaç dakika sonra oyuna hakim oldular.

17 nci dakikada soldan açılan bir Beşiktaş hücumunda Şükrü, topu ortaya geçirdi. İbrahim iki müddet arasıydı ve sıkı bir şut direği bularak geri geldi. Ve İbrahim ikinci bir şutle topu Galatasaray ağlarına taktı. Beşiktaş hakimiyeti bundan sonra da devam etti ise de gol edilemedi. Ve devre de 1-0 Beşiktaş lehine neticelendi.

İKİNCİ DEVRE

İkinci devrede Galatasarayın gol çıkarmacağı tahmin ediliyordu. Nitekim ilk on dakika bakımından bir oyun oynadılar. Ve bundan sonra hakimiyet tekrar Beşiktaş'a geçti.

17 nci dakikada soldan bir hücumda Galatasaray kaleine kadar indiler. Kargaşalık arasında Eşfak ters bir vuruşla topu kendi kaleine soktu, bu suretle Beşiktaşlılar ikinci gollerini kazandılar. Bu beklenmeyen gol sarı kırmızılıları daha ziyade şaşırttı ve takımı büsbütün bozdu. Biraz sonra Eşfak Şükrüye karşı kasdı bir hareket yaptı ve hakem de kendisini oyundan çıkardı. Galatasaraylılar oyuna on kişi olarak devam mecbur kaldı.

29 uncu dakikada bir Beşiktaş hücumunda Şeref bir pas aldı ve müddetli alatarak şahsi bir gayretle üçüncü Beşiktaş golünü de yaptı.

37 nci dakikada Sarafim Galatasarayın yegane golünü kaydetti. Ve maç ta 3-1 Beşiktaşın galibiyeti ile sona erdi.

Beşiktaş'ın galibiyeti hak edecek güzel ve canlı bir oyun çıkardı. Takımında en iyi ve en mükemmel oyuncu sol açıkları Şükrü idi. Diğer oyuncular da vazifelerini yaptılar.

Galatasaray takımı ise çok fena bir gününde idi. Bilhassa müdafaa hattı çok bozuktur. Uzun zamandan beri oyun oynamayan Adnan'a yer verilmesi ve Salimin müdafaaadan alınması büyük bir hata idi.

BEYOĞLUSPOR — VEFA

Büyük maçtan evvel Beyoğlusporla Vefa karşılaşılır. Her iki takım sahaya tam kadrolarla çıkmışlardır. Birinci devre Beyoğlusporlular bir kornerden olmak üzere iki gol yaptılar ve devre 2-0 neticelendi.

İkinci devrede Beyoğlusporun yaptığı iki gole Vefalılar ancak bir golle mukabele edebildiler. Ve maç ta 4-1 Beyoğlusporun lehine neticelendi.

İSTANBULSPOR — KASIMPAŞA
Şeref stadında ilk müsabaka İstanbulspor - Kasımpaşa arasında oldu. Birinci devre 2-2 berabere neticelendi.

İkinci devrede de birer gol kaydettiler. Maç ta 3-3 beraberlikle neticelendi.

Fener Stadında:

Şeref stadında senenin en mühim maçlarından Galatasaray - Beşiktaş karşılaşması yapıldı. Fenerbahçe stadında da lig maçlarına devam edildi. Ve Fenerbahçe - Beykoz, Süleymaniye - Topkapı karşılaşmaları.

SÜLEYMANİYE — TOPKAPI

Fener stadında ilk karşılaşmayı Süleymaniye - Topkapı yaptılar. Her iki takım karşılıklı olarak tam kadrolarla sahada yer aldılar.

İlk devre müsavi bir cereyan takip etti. Süleymaniye'li ellerine geçen bir fırsatı kullanarak bir gol kaydettiler. Ve devre 1-0 Süleymaniye lehine neticelendi.

İkinci devreye Topkapılılar çok sanlı başladılar. Ve güzel bir oyun tutturdular. Bu canlılık Topkapılılara iyi gol kazandı. Galip vaziyetten mağlup vaziyete düşen Süleymaniye'li tekrar canlandılar ve beraberlik golünü yapmaya muvaffak oldular. Maç ta bu suretle 2-2 beraberlikle neticelendi.

MİLLÎ ŞEF

At Yarışlarını Takip Ettiler

Ankara, 13 (Telefonla) — Reisi Cümhuriyet İsmet İnönü bugün burada yapılan Sonbahar at yarışlarını takip etmek üzere Hypodrom'a gelerek halkın coşkun tezahüratı arasında şeref kürsüsünü işgal etmişler ve yarışları büyük bir alaka ile takip buyurmuşlardır.

FENERBAHÇE — BEYKOZ

Fener stadında en mühim karşılaşma Fenerbahçe - Beykoz arasında idi. Feridun Kılıcı idaresinde bu oyunda takımlar şu kadrolarla çıktılar.

Fenerbahçe: Nuri — Muzaffer, Lebip — Ömer, Esat, Fikret — Naci, Naci, Yaşar, Niyazi, Basri.

Beykoz: Hayri — Sadi, Bahadır — Mehmet, Kemal, Cahit — Turhan, Ali, Şahap, Kâmrân, Kâzım.

Rüzgârı arkasına alarak oyuna başlayan Fenerbahçeliler derhal oyunda bir hakimiyet tesis ettiler. Beykozular birbirini takip eden Fener hücumlarını durdurabilmek için bir parça sertliğe kaçmaya başladılar. Hakemin müsamahası da buna inzimam edince oyun bütün zevkini kâçtırdı.

Sarı - Lacivertliler devam eden hakimiyetlerine rağmen bir türlü gol kaydedemediler ve devre 0-0 berabere neticelendi.

İkinci devrede Fenerliler rüzgârı karşı olmasına rağmen daha güzel ve daha kontrollü oynamaya başladılar. Ancak bu hakimiyet 25 nci dakikadan sonra semeresini verdi. Ve bir hücumda üç kişi arasından topu söken Naci ilk Fener golünü yaptı.

Oyun bundan sonra büsbütün sertleşti. Ve hakem Beykozdan iki Fenerbahçeden bir oyuncuyu sahadan çıkartmak mecburiyetinde kaldı. Bu arada soldan bir hücumda Niyazi güzel bir vuruşla Fener'e ikinci golü de kazandırdı ve maç ta 2-0 Fenerin galibiyeti ile sona erdi.

Askerî Vaziyet

(Başı birincide)

firinin Cebelitarğı ziyareti Akdenizin garp kapısında da bazı siyasî ve askerî hazırlıkları gösteren emarelerdir.

Bütün siyasî ve askerî hazırlıkların birbirlerinden farklı olarak Akdenizin üç kapısı civarında birden faaliyete geçmiş olduğunun görülmektedir.

Manş cephesinde: Aynı on ikinci de girdiğimiz hücumu da yine hafif bombardman tayyareleriyle ve aynı tábîye dahilinde Londra ve civarına yapılmış ve hava carpmalarında Almanlar on iki ve İngilizler on bir tayyare kaybetmişlerdir. Dört gündenberi hava carpmalarında her iki tarafın tayyare zayıfları hemen hemen birbirine müsavidir. Bunun sebebi, Almanların çok miktarda av tayyaresi refakatinde seri ve daha ziyade manevra kabiliyetini haliz hafif bombardman tayyareleriyle hücum etmelerinden dolayı İngiliz avcılarının Alman avcılarla muharebeye mecbur olmalarıdır.

Cenubi İngilteredeki kıtaat tecmürilleri barakalara alçaktan uçarak hücum edilmesi ve şimendifer yollarla cenup sahilindeki liman ve şehirlerin hedef ittibaz olması unutulmaya başlıyan çıkarma teşebbüsünü tekrar hatıra getirmiş sebeptir. Bunun sebebi, Almanların çok miktarda av tayyaresi refakatinde seri ve daha ziyade manevra kabiliyetini haliz hafif bombardman tayyareleriyle hücum etmelerinden dolayı İngiliz avcılarının Alman avcılarla muharebeye mecbur olmalarıdır.

Cenubi İngilteredeki kıtaat tecmürilleri barakalara alçaktan uçarak hücum edilmesi ve şimendifer yollarla cenup sahilindeki liman ve şehirlerin hedef ittibaz olması unutulmaya başlıyan çıkarma teşebbüsünü tekrar hatıra getirmiş sebeptir. Bunun sebebi, Almanların çok miktarda av tayyaresi refakatinde seri ve daha ziyade manevra kabiliyetini haliz hafif bombardman tayyareleriyle hücum etmelerinden dolayı İngiliz avcılarının Alman avcılarla muharebeye mecbur olmalarıdır.

Üçüncü defa olarak Felemenk'teki Fokey tayyare fabrikası tekrar bombalanmıştır. İngiliz hücumlarının karakteristik bir vasfı da evvelce bombardman edilmesi bir hedefin tamir edilecek yeniden faaliyete geçmesine meydan vermeden tekrar bombardman edilmesidir. Bunun yeni bir misali 12/13 gecesi Essendeki Krup fabrikası Emif - Dortmund kanalının bombalanmasında görüldü.

Afrika cephesinde: Sidi-Bârânın üç kilometre şarkında İtalyan motorlu birliklerinin küçük mikyastaki teşebbüsleri, her iki taraf hava kuvvetlerinin sahil boyunca sıralanmış hedefleri üzerine hücumları, Sudanda İngiliz motorlu keşif birliklerinin faaliyeti Mısır Sudan cephesindeki faaliyet temposuna maç ta bu suretle 2-2 beraberlikle neticelendi.

ROOSEVELT Teminata İnanamayız Diyor

Amerika Cümhuriyeti reisi Mühim Bir Nutuk Söyledi

Dayton, (Ohio) 13 (A.A.) — Cümhuriyeti Roosevelt, dün, garp nisf küresine hitaben söylediği bir nutukta - harbe girmek müstesna - İngiltereye her türlü yardımda bulunacağını bir daha teyit etmiştir. Roosevelt Amerika Birleşik Devletleri kara, deniz ve hava kuvvetlerinin garp nisf küresini müdafaaada işbirliği edebilecekleri beyan etmiştir. Cümhuriyeti totaliter sistemden nefretle bahsederek demiştir ki:

«Avrupa ve Asya diktatörleri birleşmeleri dahi, Amerika demokrasisini çizmiş olduğu yoldan geri döndüremezler.»

Roosevelt, «Neden dolayı Amerika kendisine verilmiş olan emniyet teminatına inanmamaktadır?» diye sorduktan sonra «Çünkü Hollanda ve Belçikaya verilmiş olan garantilerin kıymetini anlamadık da ondan» cevabını vermiştir. Cümhuriyeti sözlerine şu suretle devam etmiştir:

«Birleşik Devletler garp nisf küresinin müdafaaasını kendileri için en kat'i garanti telâkki etmektedirler. Bunun içindir ki, buraların emniyetini temin maksadıyla İngiltereden Atlantikte deniz ve hava üsleri kiralamış bulunmaktadırlar. Bu nisf kürede sulhu korumak için usanmaksızın silâhlannımız lazımdır. Büyük Britanyaya gelince, ona dair olan kararımız kat'idir. Tecavüze mukabele eden ve tehlikeyi sahilimizden uzak tutan bu memleketi yardıma devam edeceğiz. İngilterenin hür erkek ve kadımları tarafından yapılan kahramanca mücadele demokrasisin üzerine düşen vazifeyi mükemmel surette yaptığını göstermektedir.»

Roosevelt sözlerinin sonunda şöyle bağirmiştir:

«Demokrasinin ömrü uzun olsun!»

Romanya, Türkiye ve Yunanistana Petrol Gönderecek

Bükreş, 13 (A.A.) — Rador Ajansı bildiriyor:

Salâhiyyetler bir menbadañ tebliğ olduğuna göre, Romanyada Türkiye ve Yunanistana petrol ve müstakir ihracatı durdurulmuştur. Yalnız hükümet, bu mahsullerin memleket değiştirmemesini temin zammında şiddetli bir kontrol tesisi için tedbirler almıştır.

Ticaret Vekili Ankaraya Gitti

(Başı birincide)

petrolü esirgiyeceği haberinin asılsız olduğunu biliyorsunuz.

Petrol mukabili değişeceğimiz pamuk, bugün benzin ve petrol kadar ehemmiyetlidir.

Benzin aldığımız takdirde pamuk göndereceğizden, herhalde benzin tedarikinde sıkıntı çekmeyeceğiz.

İngilizlerle olan ticari anlaşma geniş bir mevzu ihtiva etmektedir. Bütün zirai mahsullerimizi almak için teşebbüslerde bulunan İngilizlerle müzakereleri neticelendirmek üzere bulunuyoruz. Zirai mahsullerimiz arasında bütün, vereceğimiz mevzuatın mühim bir yekününü teşkil etmektedir.

Vekille beraber aynı trenle İthalat ve İhracat Birlikleri Umumî kâtipi Salih, toprak mahsulleri ofisi müdürü Nuri Orak da Ankaraya hareket etmişlerdir.

Vekil garda mintaka ticaret müdürü Avni, Belediye ıktisat müdürü ve Ticaret Vekâletine mensup zevat tarafından uğurlanmıştır.

İktisat Vekili Ankaraya gitti

Bir müddettenberi şehrimizde tetkikler yapmakta olan İktisat Vekili Hüsni Çakır, dün öğle trenle Ankaraya gitmiştir.

İktisat Vekili Ankaraya gitti

Bir müddettenberi şehrimizde tetkikler yapmakta olan İktisat Vekili Hüsni Çakır, dün öğle trenle Ankaraya gitmiştir.

İktisat Vekili Ankaraya gitti

Bir müddettenberi şehrimizde tetkikler yapmakta olan İktisat Vekili Hüsni Çakır, dün öğle trenle Ankaraya gitmiştir.

İktisat Vekili Ankaraya gitti

Bir müddettenberi şehrimizde tetkikler yapmakta olan İktisat Vekili Hüsni Çakır, dün öğle trenle Ankaraya gitmiştir.

İktisat Vekili Ankaraya gitti

Bir müddettenberi şehrimizde tetkikler yapmakta olan İktisat Vekili Hüsni Çakır, dün öğle trenle Ankaraya gitmiştir.

İktisat Vekili Ankaraya gitti

Bir müddettenberi şehrimizde tetkikler yapmakta olan İktisat Vekili Hüsni Çakır, dün öğle trenle Ankaraya gitmiştir.

İktisat Vekili Ankaraya gitti

Bir müddettenberi şehrimizde tetkikler yapmakta olan İktisat Vekili Hüsni Çakır, dün öğle trenle Ankaraya gitmiştir.

İktisat Vekili Ankaraya gitti

İngiliz Tayyareleri Berlini Bombaladı

(Başı birincide)

de emtia garları, Dortmund - Eins bendleri ve müteaddit düşman tayyare meydanları bombardman edilmiştir.

Sair bombardman tayyare filoları da Manş limanlarına ve Gritnez burnunda uzun menzilli topların mevzilerine hücum etmişlerdir.

Sahil muhafaza kumandanlığı emrindeki tayyareler de cumartesi günü Norveç sahilleri açıklarında gemi kafilisine hücum etmişlerdir. Bir düşman işe gemisi hasara uğramıştır. Diğer gemilere mitralyöz ateşi açılmıştır.

Pazar gecesi de sahil muhafaza tayyarelerinden müteşekkil bir filo ıgal altında bulunan Fransada Borientde elektrik santralına muvaffakiyetli bir hücum yapmıştır.

Bu harekâta iştirak eden tayyarelerimizin hepsi üslerine dönmüşlerdir. Düşmanın bir ağır bombardman tayyaresi şark sahilinde bir baraj balonu kablosuna çarparak denize düşmüştür.

Romanyaya 20 Bin Alman Askeri Geldi

(Başı birincide)

idari kadrosunu teşkil etmektedir. Bükreşte «Cesur Mihai» kışlası, umumi karargâh olacaktır.

Arad, Caransebes ve Tamişvarda Rumen kıtaları, yerlerini Alman kıtalarına vermek üzere tahliye etmişlerdir.

Bükreşteki Alman kolonisi, Alman subayları şerefine dün akşam bir kabul resmi tertip etmiştir.

Öğrenildiğine göre, Romanya maliye nezareti, Alman fırkalarının masrafı için takriben 18 milyon İngiliz liralık tahsisat ayrılmıştır.

Heyet erkânı

Bükreş, 13 (A.A.) — Romanyadaki askerî heyetin reisi General Hansen, evvelce Hollandadaki Nazi ıgal ordusunun kumandanı idi. Heyette, 3 tümgeneral ve 11 albay vardır.

Sovyet Seferi Londra Sığınaklarını Gezdi

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Londra, 13 (A.A.) — Reuters diplomatik muhabininin öğrendiğine göre, Sovyet büyük elçisi M. Majski ve refikası, yanlarında amiral Sir Edvard Evans olduğu halde, Lord Halifaxın daveti üzerine, 11/12 birinciteşin gecesi bazı Londra sığınaklarını gezmişlerdir. Büyük elçi, sığınakların birinde halk tarafından alıştırılmıştır.

Petrol Arama Faaliyeti Artıyor

(Başı birincide)

tur. Dünyanın muhtelif merkezlerinden yeni ve kullanılmış alet getirmek için tertibat alınmıştır. Adanada bulunan bir sondaj takımı, vakit kaybolmasın diye, Raman Dağı getirilmiş ve orada kurulmuştur. Sondaj tertibatının bu sahada ikiye vardığını resmimiz gösteriyor. İkinci takımın kurulması tamam olmuştur. Faaliyete geçmek üzeredir.

İlk açılan ve içinde petrol bulunan kuyudan istihale geçmek için tulumba tertibatına ihtiyaç vardır. Bu tertibat haricetin sipariş edilmiştir. Yakında Bastaya gelmesi beklenmektedir. Petrol arama direktörü Cevat Taşmen geçenlerde Bağda da giderek o yoldan gelecek tertibatın süratle nakli hakkında ıcap eden hazırlıkları tamamlamıştır.

Beyoğlunda: Büyük BAKER

Mağazaları
Mevsim münasebetiyle bütün dairelerini zengin çeşitlerle süslemiştir. Sayın müşterilerinin ziyaretlerini bekler.

Erkek, Kadın ve Çocuklara
Trenkot, Koverkot, Loden ve S. den

PARDESÜLER -
MUŞAMBALAR

Erkek ve Çocuklar için
KOSTÜMLER

Kadın ve genç kızlar için
MUŞAMBALAR, MANTOLAR ve ROBLARIN
En son modelleri

İsmarlama Kostüm, Pardesü ve paltoluk
EN ALA CINS
KUMAŞLAR

Rob, Tayör ve Mantoluk
YÜNLÜ KUMAŞLAR
İPEKLER -
PAMUKLULAR

En son moda modellerde
KADIN ŞAPKALARI

Perdelik ve tefrişat için
TÜLLER ve
KUMAŞLARIN
en son ve en zengin çeşitleri

Kadınlar için
ÇANTALAR ve
SAHTIYAN MAMULATI

Kadın erkek ve çocuklar için
TRİKOTAJIN
Zengin ve münteşap çeşitleri

ÇOCUKLARINIZA SAF GIDA

YEDİRİNİZ
HASAN ÖZLÜ UNLARI

Vitamin, Kalori, Kuvvet, Sıhhat

Pirinç, Yulaf, İrmik, Patates, Mısır, Türlü, Mercimek, Bezelye, Çavdar özlü unların çocukların neşvünemasına, diş çıkarmalarına, çabuk yürümelerine tesiri katidir. Hastalıkların önüne geçer.

Hasan özlü unlarının daima taze kalması için bu unlar rutubetli ve güneşli yerlerde bırakılmamalıdır. Üzerindeki tarihten itibaren bir sene geçen veya bozulan unlar Hasan deposu merkez ve şubelerinde değiştirilir ve taze parasız verilir.

Teknik Okulu Müdürlüğünden:

9/10/940 tarihinde yapılan Fen memurluğu kısm